

Przyszłe scenariusze dla Morza Bałtyckiego

2013-10-30

28 października 2013 r. odbyła się konferencja poświęcona zarządzaniu obszarami morskimi i przybrzeżnymi zorganizowana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i WWF, poświęcona zarządzaniu obszarami morskimi i przybrzeżnymi.

Konferencja została przeprowadzona w formie okrągłego stołu - swoje wizje rozwoju Morza Bałtyckiego przedstawili reprezentanci różnych resortów z kraju: m.in. środowiska, transportu i gospodarki morskiej, rolnictwa, spraw zagranicznych, a także z Komisji Europejskiej (DG Polityka regionalna). Obecni byli przedstawiciele samorządów, ekologicznych organizacji pozarządowych, nauki.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska otworzył spotkanie i zaprezentował działania swojego urzędu w zakresie ochrony Morza Bałtyckiego, w tym realizacji Bałtyckiego Planu Działań HELCOM wynikającego z Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru morza Bałtyckiego (Konwencji Helsińskiej). Podkreślił wagę synergii w realizacji równych dokumentów i strategii odnoszących się do Bałtyku, w tym rolę dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej.

WWF zaprezentował dwa raporty: „Przyszłe scenariusze dla Morza Bałtyckiego” oraz „Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowisko przyrodnicze polskiego wybrzeża Bałtyku”. Szczególnie ten drugi wzbudził duże zainteresowanie i gorącą dyskusję. Swoje kontrargumenty w tym zakresie przedstawili pracownicy urzędów morskich odpowiedzialnych za realizację ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich”.

Dużo uwagi poświęcono planowaniu przestrzennemu obszarów morskich, którego wprowadzenie w życie pozwoliłoby na skuteczne i efektywne, zarówno środowiskowo jak i ekonomicznie, zarządzanie obszarami morskimi i przybrzeżnymi. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej przedstawiła stan prac nad dyrektywą UE w tym zakresie oraz możliwości prawne opracowywania planów przestrzennych obszarów morskich wynikających z polskich przepisów.

Silny głos w dyskusji mieli przedstawiciele nauki, którzy podkreślili potrzebę prowadzenia badań środowiska morskiego w celu posiadania aktualnych i rzetelnych danych, co jest dalej warunkiem podejmowania właściwych decyzji na różnych szczeblach administracji.

W odniesieniu do ochrony morskiej przyrody zwrócono uwagę na dwie bariery mentalne, których pokonanie winno usprawnić działania ochronne. Pierwszą z nich jest nieuwzględnianie ochrony przyrody jako integralnej i istotnej części ochrony środowiska. Większość osób pod pojęciem „ochrona środowiska” rozumie ochronę cech fizyko-chemicznych, a niekoniecznie ochronę siedlisk, gatunków, ekosystemów i procesów przyrodniczych. Niestety przekłada się to również na alokację środków w obrębie „ochrony środowiska”, w której działania na rzecz ochrony przyrody nie zawsze znajdują właściwe zrozumienie, a co za tym idzie przeznaczają się na nie bardzo skromne środki.

Druga uwaga odnosiła się do obszarów Natura 2000, które społeczeństwo powinno przestać postrzegać jako rezerwy przyrody, którymi nie są. Obszary te z założenia mają stanowić modelowe przykłady faktycznego wdrażania zrównoważonego rozwoju, który godzi aspiracje społeczno-ekonomiczne z ograniczeniami, jakich wymaga zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego.

Na koniec konferencji dyskutowano o potrzebie dialogu międzysektorowego w ochronie i zrównoważonym użytkowaniu Morza Bałtyckiego. Uczestnicy zgodzili się co do potrzeby kontynuowania formuły okrągłego stołu w tym zakresie, w związku z czym możemy spodziewać się dalszych jego odsłon ukierunkowanych na poszczególne, najbardziej palące problemy.

Ze strony administracji ochrony przyrody w spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku i Olsztynie, Ministerstwa Środowiska oraz parków narodowych.

Fot.: Michał Dworak